

Zasady etyki publikacyjnej

w „Prakseologia i Zarządzanie. Zeszyty Naukowe TNP”

W obszarze publikacji tekstów naukowych Komitet Redakcyjny czasopisma *Prakseologia i Zarządzanie. Zeszyty Naukowe TNP* (PiZ) dba o zachowanie najwyższych międzynarodowych standardów etycznych. Komitet dopuszcza do publikacji teksty artykułów naukowych i recenzji cechujące się oryginalnością i istotnością naukowo-badawczą zarówno treści, idei, rezultatów badawczych, jak i zawartych w nich wniosków teoretycznych i praktycznych.

Warunkiem koniecznym, lecz niewystarczającym przyjęcia tekstu do publikacji jest jego przygotowanie zgodnie z wytycznymi *Komitetu do spraw etyki publikacyjnej* (COPE – Committee on Publication Ethics); www.publicationethics.org.

1. Prace naukowo-badawcze i prezentacja wyników w artykule

Teksty naukowe publikowane na łamach PiZ powinny wynikać z oryginalnych prac naukowo-badawczych, wpisujących się w proces rozwoju teorii i badań w dziedzinie nauk społecznych z obszaru ekonomii i finansów lub nauki o zarządzaniu i jakości, a w przypadku prac o charakterze interdyscyplinarnym także innych dyscyplin naukowych.

Teksty naukowe powinny cechować się nowatorstwem rozważanych zagadnień, kompleksowością ich ujęcia, przejawiającą się właściwym umiejscowieniem rozważanego problemu badawczego w kontekście odpowiadających mu dyscyplin naukowych oraz obiektywnością zawartych treści.

Wyniki badań autorów artykułów, rozważania teoretyczne i wnioski lub rekomendacje praktyczne zawarte w przedstawionych tekstach naukowych, powinny być prezentowane z zachowaniem zasady dokonywania odniesień i porównań do innych prac teoretycznych, wyników badań przeprowadzonych w danym obszarze badawczym lub rekomendacji i wniosków ujętych w treści dotychczasowych publikacji.

Badania naukowe powinny być prowadzone przy wykorzystaniu danych źródłowych, dopasowanych do podjętych celów badawczych, w tym przede wszystkim danych cechujących się jak najwyższym stopniem aktualności, wiarygodności i dokładności. W wybranych przypadkach autorzy mogą zostać poproszeni przez Redaktora Naczelnego PiZ o

dostarczenie pełnego zestawu danych źródłowych (w tym metod badawczych) służących do realizacji i osiągnięcia rezultatów omawianych przez nich badań własnych, zaprezentowanych w tekście przesłanym do publikacji. Dotyczy to nie tylko czasu trwania procesu redakcyjnego, ale i okresu 5 lat po opublikowaniu artykułu z wykorzystaniem wspomnianych danych.

2. Oryginalność i rzetelność tekstów naukowych

Komitet Redakcyjny PiZ przyjmuje, iż autorem (lub współautorem) publikacji jest każda osoba mająca znaczący wkład w opracowanie celu, dobór metodyki i realizację badania naukowego, którego rezultaty zostały zaprezentowane w jej treści, pod warunkiem, że uczestniczy ona w opracowaniu tekstu publikacji. Pozostałe osoby (biorące udział we wskazanych czynnościach) powinny zostać ujęte w treści podziękowań zamieszczonych w tekście publikacji po dokonaniu jej recenzji wydawniczej.

Autorzy powinni przysyłać do publikacji wyłącznie oryginalne teksty artykułów naukowych lub recenzji. Podstawą ich opracowania powinny być rezultaty rzetelnie przeprowadzonych badań naukowych lub rozważań teoretycznych przeprowadzonych z zastosowaniem jak najlepiej dopasowanej do potrzeb realizowanych celów i postawionych problemów badawczych metodyki badawczej nauk społecznych. Należy unikać publikacji tekstów zawierających szerokie omówienie wyników tych samych badań więcej niż jeden raz, zaś każde kolejne odniesienie się do nich powinno wskazywać źródło ich pierwotnej publikacji.

Autorzy powinni wyraźnie odróżniać w tekście ich własny wkład naukowo-badawczy i rekomendacje teoretyczne oraz praktyczne od omawianego lub przywoływanego przez nich dotychczasowego dorobku naukowego lub publikacyjnego, w tym w szczególności wypracowanego na podstawie badań innych, niż stanowiące podstawę opracowania tekstu przygotowanej przez nich publikacji. Wszelkie próby fałszowania wyników badań oraz inne rodzaje nierzetelności badawczej lub naukowej, w tym przede wszystkim plagiatowanie są przez Komitet Redakcyjny uznawane za wysoce nieetyczne i niedopuszczalne. Dotyczy to zarówno przypadków przypisywania sobie autorstwa cudzych opracowań naukowych lub badań naukowych przeprowadzonych przez innych badaczy, jak również kopiowania i parafrazowania cudzych wyników badań lub ustaleń teoretycznych lub praktycznych bez wskazania ich autorów, miejsc i dat opublikowania.

Wszelkie odniesienia do istniejących teorii, myśli czy wyników badań innych osób, np. w celu dokonania porównań, które są przytaczane w tekstach proponowanych do publikacji

muszą być wyraźnie zaznaczone w treści publikacji w sposób zgodny z wymogami zawartymi w *Informacje dla autorów* na stronie www.zntnp.pl.

3. Prawa autorskie

Komitet Redakcyjny PiZ uznaje zjawiska ghostwriting i guest authorship za przejaw braku rzetelności naukowej oraz naruszenia zasad etycznych procesu publikacyjnego, tj.:

1/. Zjawisko ghostwritingu występuje wówczas, gdy ktoś wniósł istotny wkład w powstanie tekstu naukowego lub przeprowadzenie badań czy rozważań leżących u podstaw jego opracowania, ale jego udział, jako jednego z autorów, nie został ujawniony lub też nie wymieniono i nie omówiono jego faktycznej roli w podziękowaniach ujętych w treści publikacji.

2/. Zjawisko guest authorship ma miejsce, gdy udział autora jest znikomy lub wcale nie miał miejsca, a mimo to jest on wskazywany jako współautor lub autor rozważanej publikacji.

Teksty przekazywane do PiZ mogą być przed ich opublikowaniem sprawdzane za pomocą programu antyplagiatowego, dodatkowo wspomaganego poprzez szczegółową weryfikację dokonywaną przez recenzentów danej publikacji.

Multiplikacja publikacji, czyli jednoczesne złożenie przez autora/autorów tego samego tekstu naukowego do kilku redakcji naukowych, w tym redakcji czasopism, jest uznawane przez Komitet Redakcyjny PiZ za zachowanie nieetyczne i stanowi przyczynę niemożności kontynuacji procesu wydawniczego. Dotyczy to także prób przedstawiania do publikacji tekstu już opublikowanego lub tego samego lub istotnie porównywalnego tekstu w różnych językach w dwóch lub większej liczbie redakcji bez ich poinformowania o tym fakcie i uzyskania ich akceptacji.

Publikowane teksty naukowe nie mogą naruszać praw autorskich osób trzecich – w rozumieniu *Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 1994 r. Nr 24 poz. 83 z późn. zm.)*.

Redakcja wymaga ujawnienia wszystkich afiliacji naukowych lub zawodowych autorów.

4. Obiektywność oceny i kwalifikacja tekstów przesłanych do publikacji

Ocena tekstów artykułów naukowych i recenzji publikowanych na łamach PiZ, która jest dokonywana przez Redaktora Naczelnego oraz Komitet Redakcyjny, jest potwierdzona argumentami o charakterze merytorycznym, etycznym oraz prawnym. Szczególną rolę odgrywają tutaj recenzje naukowe przedstawionych do publikacji tekstów, które w istotny sposób wspierają decyzje dotyczące kwestii zatwierdzenia artykułu do publikacji.

Decyzje dotyczące dopuszczenia do publikacji poszczególnych tekstów naukowych są każdorazowo efektem:

- 1/ obiektywnej oceny ich treści merytorycznej, dokonanej po zasięgnięciu opinii pozyskiwanych w formie niezależnych recenzji naukowych;
- 2/ oceny ich zgodności tematycznej z profilem i przewidywanymi możliwościami publikacyjnymi oraz wymogami redakcyjnymi czasopisma;
- 3/ oceny zgodności treści planowanych publikacji i sposobu ich opracowania z ujętymi w niniejszym opracowaniu zasadami etyki publikacyjnej oraz z regulacjami prawa powszechnego.

Decyzja dotycząca przyjęcia tekstu do publikacji może być przedmiotem konsultacji Redaktora Naczelnego z innymi członkami Komitetu Redakcyjnego.

Na ocenę i zakwalifikowanie publikacji do druku nie mają wpływu takie czynniki jak: płeć i wiek autora/autorów, ich pochodzenie, wykształcenie, narodowość, obecne lub przeszłe miejsca zatrudnienia, zajmowane stanowiska i pełnione funkcje, związki rodzinne i towarzyskie oraz obecnie lub przeszłe poglądy osobiste, religijne, gospodarcze lub polityczne.

Teksty niepodlegające publikacji nie będą w żaden sposób wykorzystywane i nie podlegają zwrotowi.

5. Procedura recenzji wydawniczej

Wszystkie teksty artykułów naukowych i recenzji publikowanych na łamach czasopisma podlegają procesowi recenzji naukowej, która jest przeprowadzana przez co najmniej dwóch niezależnych recenzentów naukowych, powoływanych do tej funkcji i wykonujących swoje obowiązki z zachowaniem najlepszych praktyk i najwyższych międzynarodowych standardów dla recenzji naukowych.

W celu uzyskania obiektywnych i niezależnych ocen zawartości merytorycznej tekstów objętych procesem redakcyjnym, zarówno dane recenzentów, jak i autorów artykułów nie są podawane do wiadomości obydwu stron procesu recenzji. Wyklucza się również sytuacje recenzowania artykułu przez osoby afiliowane przy tej samej jednostce naukowej lub też w jakiś inny (znany Komitetowi Redakcyjnemu) sposób powiązane z autorami recenzowanych tekstów.

Recenzje tekstów naukowych są przygotowywane według określonego wzoru zaakceptowanego przez wydawcę - ZG TNP.

Komitet Redakcyjny dodatkowo zastrzega sobie możliwość dokonywania zmian redakcyjnych w treści nadsyłanych do publikacji tekstów, o ile nie wpływają one na ich charakter i intencje naukowe oraz są uzgodnione z autorami.

6. Zachowanie poufności informacji

Informacje dotyczące tekstów naukowych zgłoszonych do publikacji są ujawniane przez Komitet Redakcyjny jedynie ich recenzentom, wydawcy - ZG TNP oraz osobom bezpośrednio zaangażowanym w proces wydawniczy, w tym członkom Komitetu Redakcyjnego.

Recenzje tekstów naukowych mają charakter poufny i mogą być przekazywane wyłącznie autorom publikacji, Przewodniczącemu Rady Naukowej PiZ, członkom Komitetu Redakcyjnego oraz osobom przez nich wskazanym, które są bezpośrednio zaangażowane w proces wydawniczy.

Komitet Redakcyjny PiZ zastrzega sobie możliwość dokonywania konsultacji merytorycznych z osobami lub podmiotami wskazanymi przez Redaktora Naczelnego lub Przewodniczącego Rady Naukowej PiZ, o ile wynika to ze względów merytorycznych lub wydawniczych.

Treść korespondencji z autorami tekstów może być udostępniana wyłącznie osobom bezpośrednio związanym z procesem wydawniczym.

7. Zgłaszanie błędów w treści publikowanego tekstu

W sytuacji, gdy autor zidentyfikuje błąd w opublikowanym tekście, do jego obowiązków należy niezwłoczne i skuteczne poinformowanie o tym fakcie Komitetu Redakcyjnego PiZ, jak również współpraca z nim w celu dokonania niezbędnej korekty tekstu.

Autor tekstu jest także zobowiązany do poprawienia w trybie pilnym ewentualnych błędów zidentyfikowanych przez Komitet Redakcyjny lub do dostarczenia na jego życzenie dowodu potwierdzającego poprawność stwierdzeń zaprezentowanych w przedkładanym lub już opublikowanym tekście.

8. Nietyczne zachowania publikacyjne

W przypadku domniemanego lub udowodnionego niewłaściwego zachowania naukowego, w tym zwłaszcza podejrzenia o nieuczciwość publikacyjną lub plagiat, wydawca PiZ, przy współpracy z Komitetem Redakcyjnym PiZ, podejmie wszelkie możliwe środki w

celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji i zmiany treści danego artykułu. Działania te będą polegały na szybkiej publikacji erraty, a w najtrudniejszych przypadkach nierzetelności naukowej, na wycofaniu artykułu z publikacji.

9. Sprawy organizacyjne

1/. Teksty artykułów wraz z oświadczeniem wymienionym w pkt. 2 należy przesyłać mailem na adres Redaktora Naczelnego.

2/. Autorzy podpisują *Oświadczenie* o przestrzeganiu niniejszych zasad etyki publikacyjnej.